

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUĐOK SÚDNEHO DVORA (druhá komora)

z 9. februára 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Dohoda o pridružení medzi EHS a Tureckom – Rozhodnutie č. 1/80 – Články 6 a 7 – Tureckí štátni príslušníci, ktorí už pôsobia na trhu práce hostiteľského členského štátu a majú súvisiace právo na pobyt – Rozhodnutia vnútroštátnych orgánov o odňatí práva na pobyt tureckým štátnym príslušníkom, ktorí sa legálne zdržiavajú v dotknutom členskom štáte viac než 20 rokov s odôvodnením, že predstavujú existujúcu, skutočnú a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti – Článok 13 – Klausula ‚standstill‘ – Článok 14 – Odôvodnenie – Dôvody verejného poriadku“

Vo veci C-402/21,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Raad van State (Štátna rada, Holandsko) z 23. júna 2021 a doručený Súdnemu dvoru 30. júna 2021,

ktorý súvisí s konaním:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

proti

S,

ako aj s konaniami:

E,

C

proti

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,

SÚDNY DVOR (druhá komora),

v zložení: predsedníčka druhej komory A. Prechal, sudcovia M. L. Arastey Sahún, F. Biltgen (spravodajca), N. Wahl a J. Passer,

generálny advokát: G. Pitruzzella,

* Jazyk konania: holandčina.

tajomník: M. Ferreira, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 28. septembra 2022,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- E, v zastúpení: A. Durmus a E. Köse, advocaten,
- C, v zastúpení: A. Agayev a Š. Petković, advocaten,
- S, v zastúpení: N. van Bremen, advocaat,
- holandská vláda, v zastúpení: M. K. Bulterman a A. Hanje, splnomocnení zástupcovia,
- dánska vláda, v zastúpení: M. Brochner Jespersen, J. Farver Kronborg, V. Pasternak Jørgensen, M. Søndahl Wolff a Y. Thyregod Kollberg, splnomocnení zástupcovia,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller a R. Kanitz, splnomocnení zástupcovia,
- Európska komisia, v zastúpení: D. Martin a H. van Vliet, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 6, 7, 13 a 14 rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženia medzi Európskym spoločenstvom a Tureckom (ďalej len „rozhodnutie č. 1/80“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporov medzi Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (štátny tajomník pre spravodlivosť a bezpečnosť, Holandsko) (ďalej len „štátny tajomník“) a S na jednej strane, ako aj medzi E a C a štátnym tajomníkom na druhej strane vo veci prijatia jeho rozhodnutí, ktorými sa nariaďuje odňatie práva na pobyt S, E a C (ďalej len spoločne „dotknuté osoby“) a ich vyhostenie z holandského územia.

Právny rámec

Právo Únie

Dohoda o pridružení

- 3 Z článku 2 ods. 1 Dohody o pridružení medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom, ktorá bola podpísaná 12. septembra 1963 v Ankare Tureckou republikou na jednej strane a členskými štátmi Európskeho hospodárskeho spoločenstva (EHS) a Spoločenstvom na

strane druhej, a ktorá bola uzavretá, schválená a potvrdená v mene Spoločenstva rozhodnutím Rady 64/732/EHS z 23. decembra 1963 (Ú. v. ES 217, 1964, s. 3685; Mim. vyd. 11/011, s. 10, ďalej len „dohoda o pridružení“), vyplýva, že jej cieľom je podporovať stále a vyrovnané posilňovanie obchodných a hospodárskych vzťahov medzi zmluvnými stranami s prihliadnutím najmä na nevyhnutnosť zabezpečiť urýchlený rozvoj hospodárstva Tureckej republiky a zvýšenie úrovne zamestnávania a životných podmienok tureckého národa.

- 4 Na tieto účely dohoda o pridružení obsahuje prípravné obdobie, ktoré umožní Tureckej republike posilniť jej ekonomiku s pomocou Spoločenstva (článok 3 tejto dohody), prechodné obdobie, v priebehu ktorého zmluvné strany zabezpečia progresívne zavedenie colnej únie a zblížovanie hospodárskych politík (článok 4 uvedenej dohody), a záverečné obdobie, ktoré je založené na existencii colnej únie a zahŕňa posilňovanie koordinácie hospodárskych politík zmluvných strán (článok 5 tej istej dohody).
- 5 Článok 6 dohody o pridružení stanovuje:

„Na zabezpečenie uplatnenia a postupného rozvoja režimu pridrużenia sa zmluvné strany schádzajú v asociačnej rade, ktorá koná v rámci právomocí, ktoré jej boli zverené dohodou [o pridružení].“
[neoficiálny preklad]

Dodatkový protokol

- 6 Dodatkový protokol podpísaný 23. novembra 1970 v Bruseli a uzatvorený, schválený a potvrdený v mene Spoločenstva nariadením Rady (EHS) č. 2760/72 z 19. decembra 1972 (Ú. v. ES L 293, 1972, s. 1; Mim. vyd. 11/011, s. 41, ďalej len „dodatkový protokol“), ktorý je podľa svojho článku 62 neoddeliteľnou súčasťou dohody o pridružení, stanovuje vo svojom článku 1 podmienky, mechanizmy a časové harmonogramy realizácie prechodnej etapy stanovenej v článku 4 tejto dohody.
- 7 Dodatkový protokol obsahuje hlavu II, nazvanú „Pohyb osôb a služieb“, ktorej kapitola I sa týka „pracovní[kov]“ a kapitola II je nazvaná „Právo usadiť sa, služby a doprava“.
- 8 Článok 59 tohto protokolu stanovuje:

„V oblastiach, na ktoré sa vzťahuje tento protokol, [Turecká republika] nemôže získať priaznivejší režim ako je režim, ktorý si členské štáty vzájomne udeľujú [priaznivejšie zaobchádzanie, ako je zaobchádzanie, ktoré si členské štáty vzájomne priznávajú – *neoficiálny preklad*] podľa Zmluvy o [ES].“

Rozhodnutie č. 1/80

- 9 Kapitola II rozhodnutia č. 1/80, nazvaná „Sociálne ustanovenia“ [*neoficiálny preklad*], obsahuje oddiel 1 s názvom „Otázky súvisiace so zamestnávaním a voľným pohybom pracovníkov“ [*neoficiálny preklad*], v ktorom sa nachádzajú články 6 až 16 tohto rozhodnutia.

10 Článok 6 uvedeného rozhodnutia stanovuje:

„1. S výhradou ustanovení článku 7 o slobodnom prístupe rodinných príslušníkov k zamestnaniu turecký pracovník, ktorý patrí do legálneho trhu práce v členskom štáte:

- má po roku legálneho zamestnania v tomto členskom štáte právo na predĺženie svojho pracovného povolenia u toho istého zamestnávateľa, ak má voľné pracovné miesto,
- má po troch rokoch legálneho zamestnania v tomto členskom štáte a s výhradou prednosti poskytovanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva právo odpovedať na pracovnú ponuku v rovnakom obore u zamestnávateľa podľa svojho výberu, predloženú za normálnych podmienok a zaregistrovanú na úrade práce v tomto členskom štáte,
- požíva po štyroch rokoch legálneho zamestnania v tomto členskom štáte výhodu slobodného prístupu k akejkoľvek zárobkovej činnosti podľa svojho výberu.

...

3. Spôsoby uplatnenia odsekov 1 a 2 sú stanovené vnútroštátnymi právnymi úpravami.“
[neoficiálny preklad]

11 Článok 7 toho istého rozhodnutia uvádza:

„Rodinní príslušníci tureckého pracovníka patriaceho do legálneho trhu práce v členskom štáte, ktorí získali povolenie sa k nemu pripojiť:

- majú s výhradou prednosti priznanej pracovníkom z členských štátov Spoločenstva právo uchádzať sa o akékoľvek pracovné miesto, ak v tomto štáte majú legálny pobyt aspoň tri roky,
- majú slobodný prístup k akejkoľvek pracovnej činnosti podľa svojho výberu, ak tam majú legálny pobyt aspoň päť rokov.

Deti tureckých pracovníkov, ktoré v prijímajúcom členskom štáte absolvovali odbornú prípravu, môžu nezávisle od dĺžky svojho pobytu v tomto členskom štáte a s podmienkou, že jeden z rodičov vykonával legálne zamestnanie v tomto členskom štáte aspoň tri roky, odpovedať v tomto členskom štáte na každú pracovnú ponuku.“ [neoficiálny preklad]

12 Článok 13 rozhodnutia č. 1/80 stanovuje:

„Členské štáty Spoločenstva a [Turecká republika] nemôžu zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí majú legálny pobyt a sú legálne zamestnaní na ich území.“ [neoficiálny preklad]

13 Článok 14 tohto rozhodnutia znie:

„1. Ustanovenia tohto oddielu sa uplatňujú s výhradou obmedzení z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

2. Ustanovenia tohto oddielu nemajú vplyv na práva a povinnosti vyplývajúce z vnútroštátnych právnych predpisov alebo dvojstranných dohôd uzavretých medzi [Tureckou republikou]

a členskými štátmi Spoločenstva, pokiaľ pre svojich štátnych príslušníkov zavádzajú výhodnejšiu právnu úpravu.“ [*neoficiálny preklad*]

- 14 V súlade s článkom 16 uvedeného rozhodnutia ustanovenia oddielu 1 kapitoly II tohto rozhodnutia sú uplatniteľné od 1. decembra 1980.

Smernica 2003/109/ES

- 15 Článok 12 smernice Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44; Mim. vyd. 19/006, s. 272), nazvaný „Ochrana proti vyhosteniu“, stanovuje:

„1. Členské štáty môžu rozhodnúť o vyhostení osoby s dlhodobým pobytom, len ak predstavuje skutočnú a dostatočne vážnu hrozbu pre verejný poriadok alebo bezpečnosť štátu.

2. Rozhodnutie uvedené v ods. 1 nesmie byť založené na ekonomických dôvodoch.

3. Pred prijatím rozhodnutia o vyhostení osoby s dlhodobým pobytom, členský štát zohľadní tieto faktory:

- a) dĺžku pobytu na jeho území;
- b) vek príslušnej osoby;
- c) dôsledky pre príslušnú osobu a rodinných príslušníkov;
- d) spojenie s krajinou pôvodu, [s krajinou pobytu – *neoficiálny preklad*] alebo stratu spojenia s krajinou pôvodu.

...“

Holandské právo

Zákon o cudzincoch

- 16 Ustanovenie § 22 Wet tot algehele herziening van de Vreemdelingenwet (Vreemdelingenwet 2000) (zákon o cudzincoch z roku 2000) z 23. novembra 2000 (Stb. 2000, č. 495) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „zákon o cudzincoch“) stanovuje:

„...“

2. Povolenie na pobyt na dobu neurčitú uvedené v § 20 možno odňať, ak:

...

- c) bol držiteľ právoplatne odsúdený za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody v trvaní troch rokov alebo viac, alebo mu bolo uložené opatrenie stanovené v § 37a Wetboek van Strafrecht (Trestný zákon);

d) cudzí štátny príslušník predstavuje nebezpečenstvo pre národnú bezpečnosť.

3. Pravidlá upravujúce dôvody uvedené v odseku 2 môžu byť stanovené všeobecným správnym opatrením alebo na základe takého opatrenia.“

Vyhláška o cudzincoch

17 Ustanovenie § 3.86 Besluit tot uitvoering van de Vreemdelingenwet 2000 (Vreemdelingenbesluit 2000) (vyhláška o cudzincoch z roku 2000) z 23. novembra 2000 (Stb. 2000, č. 497) v znení uplatniteľnom do 1. júla 2012 (ďalej len „vyhláška o cudzincoch“) znelo takto:

„...“

4. Žiadosť [o predĺženie riadneho povolenia na pobyt na dobu určitú] možno tiež zamietnuť na základe § 18 ods. 1 písm. e) zákona [o cudzincoch], ak bol cudzí štátny príslušník odsúdený na základe právoplatného rozhodnutia súdu najmenej za päť trestných činov alebo v prípade pobytu kratšieho ako dva roky najmenej za tri trestné činy na trest odňatia slobody alebo na trest odňatia slobody pre mladistvých, na trest [verejnoprospešných] prác, alebo mu bolo uložené opatrenie uvedené v § 37a, § 38m alebo § 77 h ods. 4 písm. a) alebo b) Trestného zákona, alebo na základe právoplatného rozhodnutia prokuratúry („strafbeschikking“) na trest [verejnoprospešných] prác alebo na ekvivalent takéhoto trestu alebo opatrenia v zahraničí, pričom celková dĺžka časti týchto trestov alebo opatrení, ktorá je nepodmienečne vykonateľná, je najmenej rovnaká ako dĺžka uvedená v odseku 5.

5. Dĺžka uvedená v odseku 4 je:

...

[ak dĺžka pobytu dosiahne] minimálne 15 rokov, avšak menej ako 20 rokov: 14 mesiacov.

...

11. Odchyľne od predchádzajúcich odsekov sa žiadosť [o predĺženie riadneho povolenia na pobyt na dobu určitú] nezamietne:

...

b) ak je dĺžka pobytu 20 rokov.

...“

18 Ustanovenie § 3.98 tejto vyhlášky stanovuje:

„1. Podľa § 22 ods. 2 písm. c) zákona [o cudzincoch] môže byť riadne povolenie na pobyt na dobu neurčitú odňaté, ak bol dotknutý cudzí štátny príslušník odsúdený na základe právoplatného rozhodnutia súdu za trestný čin, za ktorý možno uložiť trest odňatia slobody na tri roky alebo viac, na trest odňatia slobody, na trest [verejnoprospešných] prác alebo mu bolo uložené opatrenie uvedené v § 37a Trestného zákona, alebo na ekvivalent takéhoto trestu, alebo opatrenia

v zahraničí, pričom celková dĺžka týchto trestov alebo opatrení je najmenej rovnaká ako dĺžka uvedená v § 3.86 ods. 2, 3 alebo 5.

2. Ustanovenia § 3.86 a 3.87 sa použijú primerane.“

19 Ustanovenie § 8.7 uvedenej vyhlášky znie takto:

„1. Tento odsek sa uplatňuje na cudzích štátnych príslušníkov, ktorí sú štátnymi príslušníkmi štátu, ktorý je zmluvnou stranou Zmluvy EÚ alebo Dohody o Európskom hospodárskom priestore, alebo Švajčiarskej konfederácie, a ktorí prichádzajú do Holandska alebo sa tam zdržiavajú.

...“

20 Ustanovenie § 8.22 tej istej vyhlášky uvádza:

„1. Minister môže odmietnuť udeliť alebo ukončiť legálny pobyt z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, ak osobné správanie dotknutého cudzieho štátneho príslušníka predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti. Pred prijatím rozhodnutia minister zohľadní dĺžku pobytu dotknutej osoby v Holandsku, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v Holandsku a intenzitu jej väzieb s jej krajinou pôvodu.

...

3. S výnimkou prípadov, že si to vyžadujú naliehavé dôvody verejnej bezpečnosti, legálny pobyt sa neukončí, ak cudzí štátny príslušník:

a. býval počas posledných desiatich rokov v Holandsku;...

...“

21 Ustanovenie § I Besluit houdende wijziging van het Vreemdelingenbesluit 2000 in verband met aanscherping van de glijdende schaal (vyhláška, ktorou sa mení vyhláška o cudzincoch s cieľom sprísniť pohyblivú stupnicu) z 26. marca 2012 (Stb. 2012, č. 158) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „vyhláška z 26. marca 2012“) zmenilo vyhlášku o cudzincoch takto.

22 Znenie § 3.86 ods. 5 vyhlášky o cudzincoch sa nahradilo týmto textom:

„Dĺžka uvedená v odseku 4 je:...

[ak dĺžka pobytu dosiahne] minimálne 15 rokov: 14 mesiacov.“

23 Znenie § 3.86 odseku 11 vyhlášky o cudzincoch, ktorý bol prečíslovaný na odsek 10, bolo nahradené týmto znením:

„Odchylné od predchádzajúcich odsekov sa žiadosť nezamietne, ak je dĺžka pobytu desať rokov, s výnimkou:

a) trestného činu uvedeného v § 22b ods. 1 Trestného zákona;

b) porušenia právnych predpisov o omamných látkach, za ktorý možno podľa jeho právnej definície uložiť trest odňatia slobody na šesť rokov alebo viac.“

24 Ustanovenie § II vyhlášky z 26. marca 2012 upravuje:

„Táto vyhláška sa nevzťahuje na cudzieho štátneho príslušníka, ktorého pobyt nemohol byť prerušený na základe právnych predpisov platných pred nadobudnutím účinnosti tejto vyhlášky.“

Obežník o cudzincoch z roku 2000

25 Bod B10/2.3 Vreemdelingencirculaire 2000 (obežník o cudzincoch z roku 2000) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej stanovuje:

„...“

Verejný poriadok a bezpečnosť štátu

V súlade s § 8.22 ods. 1 vyhlášky o cudzincoch [príslušný orgán] odmietne udeliť alebo ukončí legálny pobyt, ak osobné správanie občana Únie alebo jeho rodinného príslušníka predstavuje existujúcu, skutočnú a vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, pokiaľ analogické uplatnenie § 3.77 alebo § 3.86 vyhlášky o cudzincoch nevedie k ukončeniu pobytu.

...“

26 Bod B 12/2.8 tohto obežníka v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej stanovuje:

„[Príslušný orgán] odníme riadne povolenie na pobyt na dobu neurčitú, ak nastane okolnosť uvedená v § 22 ods. 2 zákona o cudzincoch a ak § 3.97 a 3.98 vyhlášky o cudzincoch nestanovujú inak.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

Spory vo veciach samých

Spor vo veci samej týkajúci sa S

27 S, turecký štátny príslušník, sa od 15. februára 1983 legálne zdržiava v Holandsku a od 9. marca 1992 je držiteľom riadneho povolenia na pobyt na dobu neurčitú.

28 Rozhodnutím z 5. októbra 2017 štátny tajomník na základe § 3.98 vyhlášky o cudzincoch a § 3.86 tejto vyhlášky, zmenenej vyhláškou z 26. marca 2012 (ďalej len „sprísnená pohyblivá stupnica“), odňal S jeho povolenie na pobyt, nariadil mu okamžite opustiť holandské územie a uložil mu zákaz vstupu na toto územie.

29 Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že S bol od novembra 1994 odsúdený za 39 trestných činov, za ktoré možno uložiť trest odňatia slobody na tri roky alebo viac, a že celková dĺžka nepodmienečných trestov odňatia slobody, ktoré mu boli uložené, a to 66 mesiacov, vo

vzťahu k dĺžke jeho legálneho pobytu v Holandsku, spĺňa požiadavky sprísnenej pohyblivej stupnice. Uvedené rozhodnutie bolo tiež odôvodnené skutočnosťou, že osobné správanie S predstavovalo skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, keďže sa jednak dopustil závažných trestných činov, najmä lúpeže, krádeže vlámaním a obchodovania s tvrdými drogami, a jednak bolo riziko recidívy v jeho prípade vysoké, keďže S pokračoval v páchaní trestných činov aj po tom, ako bol na dva roky umiestnený do špeciálneho zariadenia pre recidivistov.

- 30 Rozhodnutím z 27. marca 2018 štátny tajomník zamietol ako nedôvodnú sťažnosť, ktorú S podal proti rozhodnutiu z 5. októbra 2017.
- 31 Rechtbank Den Haag (Prvostupňový súd Haag, Holandsko), zasadajúci v Rotterdame (Holandsko), na ktorý S podal žalobu proti tomuto rozhodnutiu, rozsudkom z 18. októbra 2018 zrušil rozhodnutie z 27. marca 2018, ako aj rozhodnutie z 5. októbra 2017 z dôvodu, že sprísnená pohyblivá stupnica predstavovala „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80.
- 32 Štátny tajomník podal proti tomuto rozsudku odvolanie na Raad van State (Štátna rada, Holandsko), vnútroštátny súd, pričom uviedol najmä to, že ak by sa táto vnútroštátna právna úprava na S neuplatnila, ocitol by sa vo výhodnejšom postavení než občania Únie, čo by bolo v rozpore s článkom 59 dodatkového protokolu.

Spor vo veci samej týkajúci sa C

- 33 C, turecký štátny príslušník, sa od 3. mája 1976 legálne zdržiava v Holandsku a od 25. marca 1983 je držiteľom riadneho povolenia na trvalý pobyt na dobu neurčitú.
- 34 Rozhodnutím z 22. apríla 2018 štátny tajomník odňal C na základe sprísnenej pohyblivej stupnice jeho povolenie na pobyt, nariadil mu okamžite opustiť holandské územie a uložil mu zákaz vstupu na toto územie. Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že C bol od roku 1988 odsúdený za 22 trestných činov, predovšetkým po roku 2012, za trestné činy krádeže vlámaním, napadnutia a obchodovania s tvrdými drogami, že celková dĺžka nepodmienečných trestov odňatia slobody, ktoré mu boli uložené, a to 56 mesiacov, vo vzťahu k dĺžke jeho legálneho pobytu v Holandsku, spĺňala požiadavky sprísnenej pohyblivej stupnice. Štátny tajomník sa tiež domnieval, že okolnosť, že C v období od 1. septembra 1990 do 31. decembra 2000 sexuálne zneužíval svoju maloletú dcéru, posilňuje jeho posúdenie, že osobné správanie dotknutej osoby predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti.
- 35 Rozhodnutím z 3. októbra 2018 štátny tajomník zamietol ako nedôvodnú sťažnosť, ktorú podal C proti tomuto rozhodnutiu.
- 36 Rozsudkom z 24. júla 2019 Rechtbank Den Haag (Prvostupňový súd Haag), zasadajúci v Middelburgu (Holandsko), vyhlásil žalobu, ktorú podal C proti rozhodnutiu z 3. októbra 2018, za nedôvodnú. Tento súd rozhodol, že článok 14 rozhodnutia č. 1/80 je uplatniteľný, keďže osobné správanie C predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, a že v takom prípade sa nemôže odvolávať na článok 13 tohto posledného uvedeného rozhodnutia.
- 37 C podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, pričom tvrdil, že jeho osobné správanie nepredstavuje existujúcu hrozbu pre základný záujem spoločnosti a že článok 13 rozhodnutia č. 1/80 sa v prejednávanej veci uplatňuje.

Spor vo veci samej týkajúci sa E

- 38 E, turecký štátny príslušník, sa od roku 1981 legálne zdržiava v Holandsku a od 16. marca 1995 je držiteľom riadneho povolenia na pobyt na dobu neurčitú.
- 39 Rozhodnutím z 30. mája 2018 štátny tajomník odňal E na základe sprísnenej pohyblivej stupnice jeho povolenie na pobyt, nariadil mu okamžite opustiť holandské územie a uložil mu zákaz vstupu na toto územie. Dôvodom tohto rozhodnutia bola skutočnosť, že E bol od roku 1990 odsúdený za trinásť trestných činov, a to aj po roku 2012, a že celková dĺžka nepodmienečných trestov odňatia slobody, ktoré mu boli uložené, teda 25 mesiacov, vo vzťahu k dĺžke jeho legálneho pobytu na uvedenom území, spĺňala požiadavky sprísnenej pohyblivej stupnice. Okrem toho sa štátny tajomník domnieval, že osobné správanie E predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti.
- 40 Rozhodnutím z 24. septembra 2018 bola ako nedôvodná zamietnutá sťažnosť, ktorú podal E proti rozhodnutiu z 30. mája 2018.
- 41 Rozsudkom z 2. mája 2019 Rechtbank Den Haag (Prvostupňový súd Haag), zasadajúci v Amsterdame (Holandsko), vyhlásil žalobu podanú E proti rozhodnutiu z 24. septembra 2018 za nedôvodnú, pričom jednak usúdil, že aj keby sprísnená pohyblivá stupnica predstavovala „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80, rozsah pôsobnosti tohto článku bol obmedzený článkom 14 tohto rozhodnutia a že jednak by neuplatnenie tejto vnútroštátnej právnej úpravy na E bolo v rozpore s článkom 59 dodatkového protokolu, pretože by sa ocitol vo výhodnejšom postavení než občania Únie.
- 42 E podal proti tomuto rozsudku odvolanie na vnútroštátny súd, pričom tvrdil, že uplatnenie sprísnenej pohyblivej stupnice je v rozpore s článkom 13 rozhodnutia č. 1/80 a že ak by sa na neho uvedená vnútroštátna právna úprava neuplatnila, neocitol by sa vo výhodnejšom postavení než občan Únie.

O prejudiciálnych otázkach

- 43 Vnútroštátny súd rozhodujúci o odvolaniach podaných proti rozsudkom vyhlásených v prvostupňovom konaní proti S, C a E sa domnieva, že na vyriešenie sporov vo veci samej je potrebné vyložiť články 13 a 14 rozhodnutia č. 1/80.
- 44 Tento súd nevylučuje, že by dotknutá vnútroštátna právna úprava, a to vyhláška z 26. marca 2012, ktorá upravuje sprísnenú pohyblivú stupnicu, mohla byť kvalifikovaná ako „nové obmedzenie“ v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80, pretože na rozdiel od vnútroštátnej právnej úpravy uplatniteľnej pred nadobudnutím účinnosti tejto vyhlášky už neobsahuje zákaz odňatia povolenia na pobyt cudzím štátnym príslušníkom legálne sa zdržiavajúcich na holandskom území najmenej dvadsať rokov, a sťažuje teda tureckým štátnym príslušníkom výkon ich práva na voľný pohyb na tomto území.
- 45 Uvedený súd si však kladie otázku, či sa turecký štátny príslušník, ktorý má rovnako ako dotknuté osoby právo na pobyt súvisiace s právami vyplývajúcimi z článku 6 rozhodnutia č. 1/80, pokiaľ ide o C, alebo z jeho článku 7, pokiaľ ide o S a E, sa môže odvolávať na článok 13 tohto rozhodnutia s cieľom zabrániť tomu, aby sa na neho uplatnila takáto vnútroštátna právna úprava, keďže judikatúra Súdneho dvora neposkytuje v tejto súvislosti jasnú odpoveď.

- 46 Vnútroštátny súd konštatuje, že osobné správanie dotknutých osôb predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti. Z judikatúry Súdneho dvora, najmä z rozsudkov z 18. júla 2007, Derin (C-325/05, EU:C:2007:442, bod 74), a z 8. decembra 2011, Ziebell (C-371/08, EU:C:2011:809, bod 82), pritom vyplýva, že na základe posúdenia jeho osobného správania, ktoré rešpektuje zásadu proporcionality a základné práva dotknutého tureckého štátneho príslušníka, mu členský štát môže na základe článku 14 rozhodnutia č. 1/80 odňať práva priznané článkami 6 a 7 tohto rozhodnutia, ak predstavuje takúto hrozbu. Okrem toho zo znenia článku 14 uvedeného rozhodnutia vyplýva, že článok 13 toho istého rozhodnutia sa uplatňuje s výhradou obmedzení odôvodnených najmä dôvodmi verejného poriadku.
- 47 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že v prejednávanej veci z dôvodovej správy k vyhláske z 26. marca 2012 vyplýva, že prijatie dotknutej vnútroštátnej právnej úpravy je odôvodnené zmenou ponímania ochrany verejného poriadku holandskou spoločnosťou. V tejto súvislosti vychádza z predpokladu, že osobné správanie S, C a E predstavuje skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, a tak v zásade možno ukončiť ich právo na pobyt podľa článku 14 rozhodnutia č. 1/80. Tento súd si však kladie otázku, či sa článok 13 rozhodnutia č. 1/80 uplatňuje v prípade, že cudzinec už má práva vyplývajúce z článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, a ak áno, aký je vzájomný vzťah článkov 13 a 14 uvedeného rozhodnutia.
- 48 Za týchto podmienok Raad van State (Štátna rada) rozhodla prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Môžu sa tureckí štátni príslušníci s právami vyplývajúcimi z článku 6 alebo článku 7 rozhodnutia č. 1/80 odvolávať aj na článok 13 rozhodnutia č. 1/80?
 2. Vyplýva z článku 14 rozhodnutia č. 1/80, že tureckí štátni príslušníci sa už nemôžu odvolávať na článok 13 rozhodnutia č. 1/80, ak z dôvodu svojho osobného správania predstavujú skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti?
 3. Je možné na odôvodnenie nového obmedzenia, podľa ktorého môže byť právo tureckých štátnych príslušníkov na pobyt ukončené z dôvodov verejného poriadku aj po 20 rokoch [legálneho pobytu], uviesť zmenené spoločenské ponímanie, ktoré viedlo k tomuto novému obmedzeniu? Postačí v tomto smere, že nové obmedzenie slúži cieľu verejného poriadku, alebo je tiež potrebné, aby toto obmedzenie bolo vhodné na dosiahnutie tohto cieľa a nešlo nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 49 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta, či sa má článok 13 rozhodnutia č. 1/80 vykladať v tom zmysle, že tureckí štátni príslušníci, ktorí sú držiteľmi práv uvedených v článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, sa naň môžu odvolávať.

- 50 V tejto súvislosti zo znenia článku 13 rozhodnutia č. 1/80 vyplýva, že tento článok upravuje klauzulu „standstill“, ktorá zakazuje členským štátom zaviesť nové obmedzenia týkajúce sa podmienok prístupu k zamestnaniu tureckých pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa nachádzajú na ich území v legálnom postavení z hľadiska pobytu a zamestnania.
- 51 Ako vyplýva z ustálenej judikatúry, táto klauzula „standstill“ má priamy účinok (rozsudok z 21. októbra 2003, Abatay a i., C-317/01 a C-369/01, EU:C:2003:572, bod 58, ako aj citovaná judikatúra) a má sa uplatňovať na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí ešte nemajú práva v oblasti zamestnanosti a s tým spojené právo pobytu podľa článku 6 ods. 1 tohto rozhodnutia (rozsudok z 29. apríla 2010, Komisia/Holandsko, C-92/07, EU:C:2010:228, bod 45 a citovaná judikatúra). Dôvodom existencie uvedenej klauzuly „standstill“ je totiž okolnosť, že členské štáty si ponechali právomoc povoliť tureckým štátnym príslušníkom vstup na svoje územie a prvýkrát sa tam zamestnať, a jej cieľom je zabezpečiť, aby vnútroštátne orgány neprijímali opatrenia, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľa rozhodnutia č. 1/80, ktorým je zavedenie voľného pohybu pracovníkov, hoci v priebehu prvej etapy s vyhliadkou postupného vykonávania tejto základnej slobody môžu byť existujúce vnútroštátne obmedzenia v oblasti prístupu k zamestnaniu zachované (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 2003, Abatay a i., C-317/01 a C-369/01, EU:C:2003:572, body 80 a 81).
- 52 Z ustálenej judikatúry však tiež vyplýva, že tá istá klauzula „standstill“ vo všeobecnosti zakazuje zavedenie akéhokoľvek nového vnútroštátneho opatrenia, ktorého cieľom alebo následkom je podmieniť výkon slobody voľného pohybu pracovníkov, ktorí sú tureckými štátnymi príslušníkmi, na vnútroštátnom území reštriktívnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v dotknutom členskom štáte (rozsudky z 29. marca 2017, Tekdemir, C-652/15, EU:C:2017:239, bod 25, ako aj z 2. septembra 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, bod 19 a citovaná judikatúra).
- 53 Takýto široký výklad rozsahu pôsobnosti dotknutej klauzuly „standstill“ je odôvodnený s prihliadnutím na cieľ rozhodnutia č. 1/80, ktorý spočíva v zavedení voľného pohybu pracovníkov. Ako nové obmedzenie, ktoré sprísňuje podmienky prístupu k prvej zárobkovej činnosti tureckého pracovníka alebo jeho rodinných príslušníkov, tak aj obmedzenie, ktoré akonáhle tento pracovník alebo jeho rodinní príslušníci majú práva v oblasti zamestnania podľa článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, obmedzuje jeho prístup k činnosti zamestnanca zaručenej týmito právami, sú totiž v rozpore s cieľom uvedeného rozhodnutia dosiahnuť voľný pohyb týchto pracovníkov.
- 54 Je pravda, ako uviedol vnútroštátny súd, že Súdny dvor v bode 81 rozsudku z 21. októbra 2003, Abatay a i. (C-317/01 a C-369/01, EU:C:2003:572), konštatoval, že tureckého štátneho príslušníka, ktorý už je legálne zamestnaný v členskom štáte, už netreba chrániť klauzulou „standstill“ týkajúcou sa prístupu k zamestnaniu, keďže k takému prístupu už došlo a dotknutá osoba má pre svoju ďalšiu kariéru v hostiteľskom členskom štáte práva, ktoré jej výslovne priznáva článok 6 uvedeného rozhodnutia.
- 55 Toto konštatovanie však neznamená, že uplatnenie tejto klauzuly „standstill“ je v takomto prípade vylúčené. Hoci sa totiž turecký štátny príslušník, na ktorého sa vzťahuje článok 6 rozhodnutia č. 1/80, a jeho rodinní príslušníci, na ktorých sa vzťahuje jeho článok 7, môžu dovolávať práv, ktoré im vyplývajú z týchto ustanovení, aby zabránili obmedzeniam výkonu ich voľného pohybu, pričom nemusia navyše preukázať, že tieto obmedzenia sú nové, a teda v rozpore s uvedenou klauzulou „standstill“, nič to nemení na tom, že tieto dva prípady môžu existovať súčasne.

- 56 Súdny dvor navyše v bode 84 rozsudku z 21. októbra 2003, Abatay a i. (C-317/01 a C-369/01, EU:C:2003:572), spresnil, že rozsah pôsobnosti článku 13 rozhodnutia č. 1/80 nie je obmedzený na tureckých štátnych príslušníkov, ktorí sú už pôsobia na trhu práce členského štátu. Patria preto do pôsobnosti tohto ustanovenia.
- 57 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že spory vo veci samej majú svoj pôvod v odňatí práva na pobyt dotknutým osobám príslušnými holandskými orgánmi na základe vnútroštátnej právnej úpravy prijatej z dôvodov verejného poriadku. Táto vnútroštátna právna úprava, zavedená po nadobudnutí účinnosti rozhodnutia č. 1/80 na holandskom území, oprávňuje príslušné orgány, aby odňali právo na pobyt a vyhostili tureckého pracovníka, ktorý sa na tomto území legálne zdržiava viac než 20 rokov a ktorý má v dôsledku tohto práva podľa článku 6 ods. 1 tretej zarážky alebo článku 7 druhého pododseku tohto rozhodnutia, ak predstavuje existujúcu, skutočnú a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti.
- 58 V tejto súvislosti z judikatúry vyplýva, že opatrenia členského štátu, ktorých cieľom je vymedzovať kritériá legálnosti postavenia tureckých štátnych príslušníkov tým, že prijímajú alebo menia predovšetkým podmienky pobytu týchto príslušníkov na svojom území, môžu predstavovať nové obmedzenia v zmysle článku 13 rozhodnutia č. 1/80 (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 7. novembra 2013, Demir, C-225/12, EU:C:2013:725, body 38 a 39).
- 59 Vnútroštátna právna úprava umožňujúca odňatie práva na pobyt dotknutým osobám, ktoré majú na základe článku 6 ods. 1 tretej zarážky a článku 7 druhého pododseku rozhodnutia č. 1/80, preto obmedzuje ich právo na voľný pohyb oproti právu na voľný pohyb, ktoré mali v čase nadobudnutia účinnosti tohto rozhodnutia, a preto predstavuje nové obmedzenie v zmysle článku 13 tohto rozhodnutia.
- 60 S prihliadnutím na vyššie uvedené treba na prvú otázku odpovedať tak, článok 13 rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, že tureckí štátni príslušníci, ktorí sú držiteľmi práv uvedených v článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, sa naň môžu odvolávať.

O druhej a tretej otázke

- 61 Svojou druhou a treťou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 vykladať v tom zmysle, že tureckí štátni príslušníci sa môžu odvolávať na článok 13 tohto rozhodnutia na účel zabránenia tomu, aby sa na nich uplatnilo „nové obmedzenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ktoré umožňuje príslušným vnútroštátnym orgánom členského štátu ukončiť ich právo na pobyt z dôvodu, že podľa týchto orgánov predstavujú skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti. V prípade kladnej odpovede sa vnútroštátny súd pýta, či a za akých podmienok možno takéto obmedzenie odôvodniť na základe článku 14 uvedeného rozhodnutia.
- 62 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 upravuje možnosť členských štátov odchyliť sa od uplatňovania ustanovení tohto rozhodnutia, ktoré priznávajú určité práva tureckým pracovníkom.
- 63 Podľa tohto článku 14 môže totiž uplatňovanie ustanovení oddielu rozhodnutia č. 1/80 týkajúceho sa zamestnávania a voľného pohybu pracovníkov podliehať obmedzeniam z dôvodov verejného poriadku, verejnej bezpečnosti a verejného zdravia.

- 64 Z toho vyplýva, že opatrenie porušujúce zákaz stanovený v článku 13 rozhodnutia č. 1/80 prijať akékoľvek nové vnútroštátne opatrenie, ktorého cieľom alebo následkom je podmieniť výkon slobody voľného pohybu pracovníkov, ktorí sú tureckými štátnymi príslušníkmi, na vnútroštátnom území reštriktívnejšími podmienkami, ako sú podmienky, ktoré sa uplatňovali v čase nadobudnutia účinnosti rozhodnutia č. 1/80 v dotknutom členskom štáte, môže byť odôvodnené dôvodmi verejného poriadku uvedenými v článku 14 ods. 1 uvedeného rozhodnutia (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, body 22 a 23, ako aj citovanú judikatúru).
- 65 Treba ďalej uviesť, že turecký štátny príslušník, ktorý je držiteľom práva na pobyt v hostiteľskom členskom štáte na základe rozhodnutia č. 1/80 a ktorému je takéto obmedzenie uložené z dôvodov verejného poriadku, ho môže napadnúť na vnútroštátnych súdoch s odvolaním sa na zákaz prijímať „nové obmedzenia“ uvedený v článku 13 tohto rozhodnutia a na nesprávne uplatnenie článku 14 uvedeného rozhodnutia. Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora totiž vyplýva, že tureckí štátni príslušníci, na ktorých sa toto ustanovenie vzťahuje, sa môžu oprávnené dovolávať článku 13 rozhodnutia č. 1/80 pred súdmi členských štátov, aby sa vyhli uplatňovaniu pravidiel vnútroštátneho práva, ktoré sú s ním v rozpore (rozsudok zo 17. septembra 2009, Sahin, C-242/06, EU:C:2009:554, bod 62 a citovaná judikatúra). Okrem toho Súdny dvor pripustil, že turecký štátny príslušník, ktorý je držiteľom práva na pobyt v hostiteľskom členskom štáte podľa rozhodnutia č. 1/80, sa môže na vnútroštátnych súdoch tohto členského štátu oprávnené odvolávať na článok 14 ods. 1 tohto rozhodnutia na účely toho, aby sa neuplatnilo vnútroštátne opatrenie odporujúce tomuto ustanoveniu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 51).
- 66 Avšak vzhľadom na to, že výnimka stanovená v článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 predstavuje odchýlku v súvislosti s touto základnou slobodou, ktorou je voľný pohyb pracovníkov, musí sa vykladať reštriktívne a jej rozsah nemôžu členské štáty určovať jednostranne (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 81).
- 67 V prejednávanej veci si vnútroštátny súd kladie otázku, za akých podmienok možno také nové opatrenie, ktoré je v rozpore s klauzulou „standstill“, ako je vnútroštátne opatrenie dotknuté vo veci samej, považovať za odôvodnené požiadavkami verejného poriadku. Konkrétne si kladie otázku, či sprísnenie pohyblivej stupnice stanovenej týmto vnútroštátnym opatrením z dôvodu zmeny spoločenského ponímania dostatočne zohľadňuje reštriktívny výklad pojmu „verejný poriadok“ a či spadá do miery voľnej úvahy dotknutého členského štátu.
- 68 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že hoci členské štáty môžu v súlade so svojimi vnútroštátnymi potrebami, ktoré môžu byť v jednotlivých členských štátoch a obdobiach rôzne, voľne stanoviť požiadavky verejného poriadku, najmä na účely odôvodnenia odchýlky zo zásady voľného pohybu osôb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 22. mája 2012, I, C-348/09, EU:C:2012:300, bod 23), výkon tejto diskrečnej právomoci je ohraničený vo viacerých smeroch.
- 69 Z bodu 66 tohto rozsudku teda vyplýva, že požiadavky verejného poriadku treba vykladať reštriktívne.
- 70 Z judikatúry navyše vyplýva, že opatrenia prijaté členskými štátmi, na ktoré sa vzťahujú tieto požiadavky a ktoré sú uvedené v článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80, musia byť vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa ochrany verejného poriadku a nesmú ísť nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné (pozri v tomto zmysle rozsudok z 2. septembra 2021, Udlændingenævnet, C-379/20, EU:C:2021:660, bod 23 a citovanú judikatúru).

- 71 Pokiaľ ide o situáciu tureckého štátneho príslušníka, ktorý rovnako ako dotknuté osoby býva v hostiteľskom členskom štáte viac než desať rokov, Súdny dvor okrem toho rozhodol, že referenčným rámcom na účely uplatnenia článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 je článok 12 smernice 2003/109. Z tohto referenčného rámca v prvom rade vyplýva, že dotknutú osobu s dlhodobým pobytom možno vyhostiť len vtedy, ak predstavuje skutočné a dostatočne vážne ohrozenie verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, v druhom rade, že rozhodnutie o vyhostení nesmie byť založené na ekonomických dôvodoch, a v treťom rade, že pred prijatím takéhoto rozhodnutia musia príslušné orgány hostiteľského členského štátu zohľadniť dĺžku pobytu dotknutej osoby na území tohto štátu, jej vek, dôsledky vyhostenia pre dotknutú osobu a členov jej rodiny, ako aj spojenie tejto osoby s krajinou pobytu alebo stratu jej spojenia s krajinou pôvodu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, body 79 a 80).
- 72 Súdny dvor tak konštatoval, že opatrenia odôvodnené verejným poriadkom alebo verejnou bezpečnosťou možno prijať len vtedy, ak je na základe posúdenia každého individuálneho prípadu zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov, ktoré dodržiava ako zásadu proporcionality, tak aj základné práva dotknutej osoby, najmä právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života, zjavné, že osobné správanie dotknutej osoby v súčasnosti predstavuje skutočné a dostatočne závažné nebezpečenstvo pre základný záujem spoločnosti (rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 82).
- 73 Súdny dvor spresnil, že pri určení aktuálnej povahy tohto nebezpečenstva treba vziať do úvahy skutkové okolnosti, ktoré nastali po prijatí posledného rozhodnutia príslušnými orgánmi a ktoré by mohli spôsobiť odstránenie alebo výrazné zníženie aktuálneho ohrozenia, ktoré pre dotknutý základný záujem predstavuje správanie dotknutej osoby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. decembra 2011, Ziebell, C-371/08, EU:C:2011:809, bod 84).
- 74 S prihliadnutím na tieto skutočnosti sa treba domnievať, že v prejednávanej veci patrí sprísnenie pohyblivej stupnice, ktoré stanovuje vnútroštátne opatrenie dotknuté vo veci samej z dôvodu verejného poriadku, do miery voľnej úvahy príslušných holandských orgánov stanovenej v článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80. Okrem toho odkaz na zmenu spoločenského ponímania vedúcu k tomuto novému obmedzeniu a skutočnosť, že toto nové obmedzenie slúži cieľu verejného poriadku, môžu prispieť k jeho odôvodneniu.
- 75 Odkaz na zmenu spoločenského ponímania a odôvodnenie založené na verejnom poriadku však samé osebe nestačia na legitimizovanie vnútroštátneho opatrenia, o ktoré ide vo veci samej, prijatého na základe článku 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80. Tieto opatrenia musia byť totiž tiež vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa ochrany verejného poriadku a nesmú ísť nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné, čo prináleží posúdiť vnútroštátnemu súdu. Pri tomto posudzovaní bude musieť vnútroštátny súd zohľadniť práva priznané rozhodnutím č. 1/80, a najmä práva uvedené v jeho článkoch 6, 7 a 13. Ďalej bude musieť vnútroštátny súd posúdiť, či tieto opatrenia upravujú predchádzajúce a individuálne posúdenie súčasnej situácie dotknutého tureckého pracovníka, ktoré dodržiava ako zásadu proporcionality, tak aj jeho základné práva, ako je uvedené v bodoch 71 až 73 tohto rozsudku.
- 76 V prejednávanej veci môžu byť na účely určenia, či právna úprava dotknutá vo veci samej tieto požiadavky spĺňa, relevantné nasledujúce skutočnosti, s výhradou overenia, ktoré bude prináležať vnútroštátnemu súdu. Po prvé neexistencia automatickosti medzi uložením trestu a odňatím práva na pobyt priznaného dotknutej osobe rozhodnutím č. 1/80 a vyhostením tejto osoby z holandského územia. Po druhé skutočnosť, že príslušné orgány, ktoré zvažujú prijať takéto

rozhodnutie o odňatí, musia zohľadniť dĺžku pobytu dotknutej osoby v Holandsku, jej vek, zdravotný stav, rodinnú a ekonomickú situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v tomto členskom štáte a intenzitu jej väzieb s krajinou pôvodu a v konečnom dôsledku musia vyvážiť prísnosť trestu uloženého dotknutej osobe za trestný čin, ktorý spáchala, na jednej strane a dĺžku jej pobytu na druhej strane. Po tretie skutočnosť, že tieto orgány musia na účely prijatia takéhoto rozhodnutia zohľadniť nielen okolnosť, či táto osoba opakovane páchala trestné činy počas niekoľkých rokov, ale aj ďalšie skutočnosti, ako je napríklad skutočnosť, že uvedená osoba po odsúdení svoje správanie pozitívne zmenila, najmä tým, že vyjadrila ľútosť, prestala užívať omamné látky, začala študovať, alebo naopak, či táto osoba popiera skutočnosti, za ktoré bola odsúdená, alebo ich zľahčuje.

- 77 V dôsledku toho treba na druhú a tretiu otázku odpovedať tak, že článok 14 ods. 1 rozhodnutia č. 1/80 sa má vykladať v tom zmysle, tureckí štátni príslušníci, ktorí podľa príslušných vnútroštátnych orgánov dotknutého členského štátu predstavujú skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, sa môžu odvolávať na článok 13 tohto rozhodnutia na účel zabránenia tomu, aby sa na nich uplatnilo „nové obmedzenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ktoré týmto orgánom umožňuje ukončiť ich právo na pobyt z dôvodov verejného poriadku. Takéto obmedzenie možno odôvodniť na základe článku 14 uvedeného rozhodnutia za predpokladu, že je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa ochrany verejného poriadku, a nejde nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné.

O trovách

- 78 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

1. Článok 13 rozhodnutia Asociačnej rady č. 1/80 z 19. septembra 1980 o rozvoji pridruženia medzi Európskym hospodárskym spoločenstvom a Tureckom

sa má vykladať v tom zmysle, že:

tureckí štátni príslušníci, ktorí sú držiteľmi práv uvedených v článku 6 alebo článku 7 tohto rozhodnutia, sa naň môžu odvolávať.

2. Článok 14 rozhodnutia č. 1/80

sa má vykladať v tom zmysle, že:

tureckí štátni príslušníci, ktorí podľa príslušných vnútroštátnych orgánov dotknutého členského štátu predstavujú skutočnú, existujúcu a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti, sa môžu odvolávať na článok 13 tohto rozhodnutia na účel zabránenia tomu, aby sa na nich uplatnilo „nové obmedzenie“ v zmysle tohto ustanovenia, ktoré týmto orgánom umožňuje ukončiť ich právo na pobyt z dôvodov verejného poriadku. Takéto obmedzenie možno odôvodniť na základe článku 14

uvedeného rozhodnutia za predpokladu, že je vhodné na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa ochrany verejného poriadku, a nejde nad rámec toho, čo je na jeho dosiahnutie nevyhnutné.

Podpisy